

Ερμούπολη, 18 Ιανουαρίου 2010
Αρ. Πρωτ. 826

Προς
Κυρία Τίνα Μπιρμπίλη
Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας
και Κλιματικής Αλλαγής

Αξιότιμη Κυρία Υπουργέ,

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης του σχεδίου νόμου «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής», και θέλοντας πραγματικά να συμβάλλουμε στη διαμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου που θα συνδυάζει αποτελεσματικά την ανάπτυξη με την περιβαλλοντική ευαισθησία, θα θέλαμε κα. Υπουργέ να θέσουμε υπόψη σας τις ακόλουθες επισημάνσεις του Επιμελητηρίου μας.

Άρθρο 1.

Πιστεύουμε ότι ο χαρακτηρισμός και η ταξινόμηση των μονάδων παραγωγής ενέργειας με χρήση ΑΠΕ θα πρέπει να γίνεται με βάση την όχληση που δημιουργούν στον περιβάλλοντα χώρο. Για παράδειγμα, διαφορετικό βαθμό όχλησης έχει ένα φωτοβολταϊκό (ΦΒ) πάρκο ισχύος 10 MW από ένα Αιολικό πάρκο ίδιας ισχύος, λαμβάνοντας υπόψη παραμέτρους όπως η έκταση που καταλαμβάνουν, η απόσταση από την οποία είναι ορατά, η επίδρασή τους στην χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής κ.λπ.

Στο παραπάνω πλαίσιο, το επίπεδο της αδειοδοτικής διαδικασίας θα πρέπει να καθορίζεται με βάση τον βαθμό όχλησης κάθε υποψήφιας προς κατασκευή μονάδας παραγωγής, σε αντιδιαστολή με τη σημερινή κατάσταση, όπου ένα ΦΒ πάρκο 200 kW (που καταλαμβάνει έκταση τεσσάρων στρεμμάτων ή είναι εγκατεστημένο σε οροφή βιομηχανικού κτιρίου) πρέπει να ακολουθήσει την ίδια αδειοδοτική διαδικασία με πάρκο ισχύος 5 MW (100 στρέμματα).

Αναφορικά με τους γενικούς στόχους για την χωροθέτηση δραστηριοτήτων κατά είδος ΑΠΕ, για το σύνολο της Επικράτειας, πιστεύουμε ότι αυτοί πρέπει να είναι:

- η διαμόρφωση πολιτικών ανά κατηγορία ΑΠΕ και κατηγορία χώρου κατά περίπτωση, βάσει των διατιθέμενων σε εθνικό επίπεδο στοιχείων,
- η καθιέρωση κανόνων-κριτηρίων χωροθέτησης που θα επιτρέπουν αφενός την δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων ΑΠΕ και αφετέρου, την αρμονική ένταξή τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον,
- η δημιουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού χωροθέτησης της δραστηριότητας, ώστε να επιτευχθεί ανταπόκριση στους στόχους των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, και
- ο καθορισμός ζωνών υποδοχής έργων ΑΠΕ σε συνεργασία με τους ΟΤΑ.

Με τους παραπάνω στόχους επιδιώκεται να παρασχεθεί, εκτός των άλλων, ένα σαφέστερο πλαίσιο στις αδειοδοτούσες αρχές και τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, ώστε να προσανατολιστούν σε καταρχήν κατάλληλες από χωροταξικής απόψεως περιοχές εγκατάστασης και να περιορίσουν έτσι τις αβεβαιότητες και τις συγκρούσεις χρήσεων γης που συχνά αναφύονται επί του πεδίου.

Άρθρο 2.

Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα σε ευρύτερα στρώματα της Ελληνικής κοινωνίας να γίνουν επενδυτές στις ΑΠΕ μέσω απλούστευσης/κατάργησης των αδειοδοτικών διαδικασιών. Το παράδειγμα του προγράμματος «Φωτοβολταϊκά στις Στέγες» θα ήταν καλό να ακολουθηθεί από ένα αντίστοιχο πρόγραμμα για εγκατάσταση μικρών ανεμογεννητριών (Α/Γ).

Σχετικά με τα παραπάνω προγράμματα, πιστεύουμε ότι θα ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση το να δοθεί η δυνατότητα τοποθέτησης σε περιοχές εντός και εκτός σχεδίου και εντός οικισμών επί των ακαλύπτων χώρων οικοπέδων (που έχουν ηλεκτροδοτηθεί) φωτοβολταϊκών συστημάτων και ανεμογεννητριών, όπως επίσης και επί κατασκευών στεγάστρων ή επί άλλων μορφών στήριξης αυτών. Επίσης, για την εγκατάσταση των ανωτέρω και την εκτέλεση των απαραίτητων εργασιών καλό θα ήταν να είναι αρκετή η απλή κοινοποίηση τους στον ενδιαφερόμενο φορέα (πχ πολεοδομία) με ευθύνη του εγκαταστάτη μηχανικού.

Από την διεθνή εμπειρία προκύπτει ότι οι μικρές Α/Γ καθέτου άξονα περιστροφής ισχύος 1-5 kW είναι στο μέγιστο βαθμό αποδεκτές στον αστικό ιστό με σχεδόν μηδενική όχληση.

Η ενίσχυση της δυνατότητας απόκτησης και εκμετάλλευσης τέτοιων μικρών συστημάτων από μεγάλη μερίδα Ελλήνων μέσω καλής τιμής - feed in tariff και 25 έτους σύμβασης (που επιτρέπει την απόσβεση της επένδυσης σε 5-7 έτη) λύνει και τα τεχνικά προβλήματα που ως γνωστό προκύπτουν από την μονομερή ανάπτυξη μόνο πολύ μεγάλων μονάδων παραγωγής (ευστάθεια δικτύου).

Η ισομερής κατανομή της παραγόμενης ενέργειας τόσο γεωγραφικά όσο και από άποψη ισχύος (πολλές μικρές, λιγότερες μεσαίες και λίγες μεγάλες), πέρα από την δίκαιη κοινωνικά κατανομή των εσόδων, θεωρούμε ότι προσφέρει και σταθερότερο περιβάλλον λειτουργίας του όλου ενεργειακού συστήματος.

Επί παραδείγματι, θα μπορούσε να επιτραπεί στους αγρότες περιοχών με ικανό αιολικό δυναμικό να εγκαταστήσουν μικρά αιολικά πάρκα (έως 10 kW) με 5 μικρές Α/Γ καθέτου άξονα των 2 kW σε έκταση ενός στρέμματος και με μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος τα 10 μέτρα (Επισημαίνουμε ότι ένα τέτοιο πάρκο δεν αποκλείει την δυνατότητα εξακολούθησης της καλλιέργειας της γης σε αντίθεση με τα ΦΒ). Η ανωτέρω πρόταση επιλύει σε ένα βαθμό και τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο αγροτικός κόσμος.

Άρθρο 3.

Προτείνουμε την κατάργηση των επιδοτήσεων του αναπτυξιακού νόμου και τη μεταφορά των προβλεπόμενων σχετικών κονδυλίων στο feed in tariff. Προς τη σωστή κατεύθυνση πιστεύουμε ότι θα ήταν η θέσπιση μιας μεταβατικής περιόδου ισχύος του παλαιού αναπτυξιακού έως τις 30/6/2010, ούτως ώστε να ενταχθούν σε αυτόν μόνο τα ώριμα, από αδειοδοτικής άποψης, έργα.

Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να πούμε Ναι:

- Στη συντόμευση και την διαφάνεια των διαδικασιών δανειοδότησης
- Στην βιωσιμότητα και κερδοφορία των έργων μέσω δίκαιων feed in tariffs

Έτσι, όλοι θα πρέπει να εγκαθιστούν και να λειτουργούν αξιόπιστες και παραγωγικές μονάδες προς όφελος της Ελληνικής οικονομίας συνολικά.

Άρθρο 4.

Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να προβλεφθούν συγκεκριμένα κίνητρα σε βιομηχανικές / βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις για την εγκατάσταση μονάδων εκμετάλλευσης των ΑΠΕ εντός και επί των επαγγελματικών τους εγκαταστάσεων. Σημειώνουμε ότι οι βιομηχανικές στέγες προσφέρονται για εγκαταστάσεις με μηδενικό ποσοστό όχλησης.

Τα κίνητρα αυτά πιστεύουμε ότι πρέπει να είναι κυρίως φορολογικά (επί παραδείγματι: αφορολόγητο των εσόδων για κάποια έτη, ευνοϊκό καθεστώς αποσβέσεων κλπ) όπως και επιδότηση των δημιουργούμενων θέσεων εργασίας, που είναι ένα από τα βασικά ζητούμενα για τη χώρα μας στα χρόνια που έρχονται.

Επιπλέον, θεωρούμε ότι θα ήταν εξαιρετικά ωφέλιμη η ανάληψη δράσης για την προώθηση των εγκαταστάσεων ΑΠΕ σε τουριστικές επιχειρήσεις (π.χ. ξενοδοχεία, κάμπινγκ κλπ) όπου συνήθως υπάρχει χώρος προς εκμετάλλευση και ιδιαίτερος πολεοδομικός χειρισμός. Επίσης, διαθέσιμος χώρος υπάρχει στα στέγαστρα υπαίθριων χώρων στάθμευσης (για παράδειγμα, θα μπορούσε να επιτραπεί η κατασκευή τους όπου δεν υπάρχουν στέγαστρα και η ανακατασκευή τους με ΦΒ πάνες όπου υπάρχουν).

Επίσης προτείνουμε την πρόβλεψη ειδικών ρυθμίσεων, ούτως ώστε να επιτρέπεται η εγκατάσταση ΦΒ πλαισίων σε χώρους που προσφέρονται, όπως πχ τα στέγαστρα των πρατηρίων βενζίνης.

Τέλος, προς την σωστή κατεύθυνση πιστεύουμε ότι θα ήταν η υποχρεωτική εγκατάσταση μονάδων αξιοποίησης ΑΠΕ στα δημόσια κτήρια και εκτάσεις μέσω μηχανισμών ΣΔΙΤ.

Άρθρο 5.

Σύμφωνα με το Ν.2941 που αφορά στην 'Απλοποίηση διαδικασιών ίδρυσης εταιριών, δανειοδότησης ΑΠΕ και άλλες διατάξεις' (ΦΕΚ 201Α, 13/9/2001), "για την εγκατάσταση ηλιακών σταθμών και ανεμογεννητριών δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας, αλλά θεώρηση που χορηγείται από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, συνοδευόμενη από υπεύθυνες δηλώσεις αναθέσεων και αναλήψεων μελετών και επιβλέψεων του έργου, τοπογραφικό διάγραμμα με σαφές οδοιπορικό, διάγραμμα κάλυψης, σχέδια, προϋπολογισμό του έργου, αποδεικτικά πληρωμής φόρων και αποδεικτικά εισφορών και αμοιβών μηχανικών".

Τα παραπάνω, ενώ είναι πρακτικά άχρηστα για μικρά ΦΒ και μικρές Α/Γ, ανεβάζουν κατά πολύ το κόστος της επένδυσης (έως και 10.000 €) - μαζί δε με το κόστος σύνδεσης με την ΔΕΗ η επένδυση καθίσταται προβληματική. Πιστεύουμε ότι οι παραπάνω προβλέψεις πρέπει να παύσουν να ισχύουν για μικρά έργα.

Άρθρο 6.

Η ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας έχει θετικές επιπτώσεις στην απασχόληση. Για παράδειγμα, η πρακτική εμπειρία έχει καταδείξει ότι για κάθε MW αιολικής ενέργειας απαιτούνται 17 ανθρωποέτη στη φάση κατασκευής και 5 ανθρωποέτη στη φάση εγκατάστασης. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να προωθηθεί η ανάπτυξη στη χώρα μας της βιομηχανία συναρμολόγησης/κατασκευής και εγκατάστασης αιολικών μηχανών και ΦΒ πλαισίων, βάσεων στήριξης αυτών κ.λ.π.

Άρθρο 7.

Προτείνουμε να υποστηριχθεί η κατασκευή νέων υβριδικών αιολικών πάρκων ή ο μετασχηματισμός των παλαιών όπου αυτό είναι δυνατό, μέσω αυξημένης feed in tariff και συντομότερης αδειοδοτικής διαδικασίας κατά προτεραιότητα.

Τα πάρκα αυτά θα μπορούν εγγυημένα να διοχετεύσουν ενέργεια στο δίκτυο όταν είναι απαραίτητη, λύοντας τα προβλήματα αστάθειας αυτού. Η ενέργεια μπορεί να αποθηκεύεται είτε σε λιμνοδεξαμενές ανάστροφης άντλησης είτε σε διατάξεις Vanadium Redox Batteries (ώριμη πλέον τεχνολογία).

Γενικές επισημάνσεις:

Στο πλαίσιο μιας συνολικής, μακροπρόθεσμης θεσμικής παρέμβασης στον τομέα των ΑΠΕ στη χώρα μας προτείνουμε:

- Να εξεταστεί η δυνατότητα εγκατάστασης μικρής ισχύος σταθμού ΑΠΕ εντός Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου,
- Να εξεταστεί η τροποποίηση του Ν.2941/2001, σύμφωνα με την οποία οι Φ/Β θεωρούνται βιομηχανικές εγκαταστάσεις,
- Να επιτρέπεται σε εντός γης υψηλής παραγωγικότητας η εγκατάσταση μικρής ισχύος σταθμού ΑΠΕ, με δεδομένο ότι με τη σωστή εγκατάσταση του σταθμού δεν γίνεται άρση της χρήσης της γεωργικής γης και μπορούμε να εξακολουθούμε να καλλιεργούμε τη συγκεκριμένη έκταση,
- Να δοθούν αυξημένα εναλλακτικά κίνητρα (φοροαπαλλαγή ή αυξημένο feed in tariff) πέραν της άμεσης χρηματικής ενίσχυσης / επιδότησης,
- Για μεγάλες εγκαταστάσεις ΑΠΕ (κυρίως μεγάλης ισχύος αιολικά ή φωτοβολταϊκά πάρκα) προτείνουμε να εισαχθεί ο θεσμός της δημοπράτησης κρατικών περιοχών (π.χ. ορεινών) σε ιδιώτες, με τρόπο τέτοιο που να συνδέεται η κατασκευή σχετικής βιομηχανικής εγκατάστασης παραγωγής με τη δημιουργία θέσεων εργασίας (αλλιώς «όλα τα λεφτά μας εξαγονται»!).
- Να ληφθεί μέριμνα για τη τήρηση των δεσμευτικών προθεσμιών που έχουν ορισθεί ή θα ορισθούν. Είναι προτιμότερο να αυξηθούν οι χρόνοι αλλά να ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ. Ο μόνος

τρόπος για να τηρηθούν οι προθεσμίες είναι να ορισθεί ΡΗΤΑ ότι ΑΥΤΟΜΑΤΑ μετά την παρέλευση της προθεσμίας αν δεν έχει εκδοθεί απόφαση, η απάντηση - γνωμοδότηση της κάθε υπηρεσίας θεωρείται ΘΕΤΙΚΗ και το ΥΠΕΚΑ εκδίδει τη σχετική απόφαση-άδεια.

- Να συμπεριληφθεί στο νομοσχέδιο και η ενέργεια από το κυματικό δυναμικό της θάλασσας ως εφαρμογή τεχνολογίας ΑΠΕ., όπως και η γεωθερμία.
- Να ληφθεί μέριμνα για την απεγκατάσταση των μονάδων ΑΠΕ μετά το τέλος του κύκλου της ζωής τους, όπως αυτή ορίζεται από τα διεθνή πρότυπα. Να γίνει η πρόβλεψη ενσωμάτωσης στη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του τρόπου απεγκατάστασης (π.χ. τρόπος ανακύκλωσης των αποσυρόμενων μονάδων, κλπ) και αποκατάστασης του χώρου (σε περίπτωση μη αποκατάστασης θα πρέπει να προβλέπονται πρόστιμα και ποινικές ρήτρες).
- Να είναι υποχρεωτική η ανάρτηση στο διαδίκτυο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) αλλά και της Έγκρισης των Περιβαλλοντικών Όρων (ΕΠΟ) όλων των έργων ΑΠΕ. Επιπλέον, προτείνουμε να αναρτηθούν στο διαδίκτυο μεθοδολογίες και οδηγοί σύνταξης ΜΠΕ, πρότυπα κείμενα περιβαλλοντικών όρων και λίστες περιβαλλοντικών ελέγχων.
- Να γίνει υποχρεωτική, η εγκατάσταση Φ/Β μικρής ισχύος σε ένα μίνιμουμ μέγεθος π.χ. 10 τ.μ., για την ανέγερση νέων οικοδομών (για την κάλυψη τουλάχιστον των κοινόχρηστων δαπανών ηλεκτρικής ενέργειας - Η.Ε.).
- Να επιτρέπεται η εγκατάσταση Φ/Β μικρής ισχύος (π.χ. μέχρι 10kW) στις στέγες αγροτικών & κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων (θερμοκηπίων, αγροτικών αποθηκών, βουστασίων, χοιροστασίων, πτηνοστασίων) με πολύ απλές διαδικασίες. Ιδιαίτερη προσοχή θεωρούμε ότι πρέπει να δοθεί στις γεωτρήσεις.
- Η απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης των έργων ΑΠΕ στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι στη σωστή κατεύθυνση. Όμως θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι και παλαιότερες προσπάθειες απλούστευσης των διαδικασιών αδειοδότησης απέτυχαν, για τον απλό λόγο, ότι το κάθε υπουργείο δρούσε ξεχωριστά εξαγγέλλοντας ρυθμίσεις, χωρίς να υπάρχει συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία.
- Να λήγει οριστικά το θέμα της χωροθέτησης έργων ΑΠΕ. Μετά από το στάδιο αυτό, θα πρέπει να απαγορεύεται ρητά οποιαδήποτε προσφυγή για το θέμα αυτό.
- Να δοθεί έμφαση στην υπό διαβούλευση αναθεώρηση του Ν. 3468 και στα Υβριδικά Συστήματα.

Τέλος, πιστεύουμε ότι:

- Επιβάλλεται η κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας (σήμερα λόγω των πολλών αποφάσεων υπάρχουν αναιρέσεις άρθρων νόμων, που δυσχεραίνουν την αδειοδότηση), και
- Απαιτείται άμεσα η κωδικοποίηση και της σχετικής νομοθεσίας για την «Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας από Α.Π.Ε.» - στο σχέδιο νόμου προτείνεται η τροποποίηση άρθρων σε 35 διαφορετικούς νόμους από τον νόμο (998/1979) έως και τον (3734/2009), ενώ ο προηγούμενος νόμος 3468/2006 τροποποιούσε άλλους 20 νόμους κ.τ.λ.

Ειδικότερα θέματα για τον Νομό των Κυκλάδων

Οι Κυκλάδες αποτελούν έναν ιδιαίτερο γεωγραφικό χώρο, εξαιρετικού φυσικού κάλλους, με ιστορία και πολιτισμό αναγνωρίσιμα παγκοσμίως. Υπό αυτό το πρίσμα, ο σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον και η προστασία του οφείλουν να αποτελούν βασικές προτεραιότητες κάθε αναπτυξιακής προσπάθειας στο Νομό μας.

Παράλληλα, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της παρούσας δυσχερούς συγκυρίας, το Επιμελητήριο Κυκλάδων αντιλαμβάνεται την πράσινη επιχειρηματικότητα και κυρίως την παραγωγή πράσινης ενέργειας ως μια εξαιρετική ευκαιρία συνολικής οικονομικής και κοινωνικής προόδου των νησιών μας και του πληθυσμού τους.

Με αυτό το σκεπτικό, πιστεύουμε ότι – ειδικά στον Νομό μας - η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και η ιδιωτική / επιχειρηματική πρωτοβουλία μπορούν να συνδυαστούν με τρόπο μοναδικό, οδηγώντας σε ένα βέλτιστο παράδειγμα Πράσινης Ανάπτυξης (best practice) ακόμη και σε διεθνές επίπεδο.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσουμε ότι ο πιο κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας μιας τέτοιας προσπάθειας, είναι η επίτευξη ισορροπίας ανάμεσα στους δύο στόχους (αφενός στην προστασία του περιβάλλοντος και αφετέρου στη δημιουργία επενδύσεων αποδοτικών για το κοινωνικό σύνολο σε τοπικό και εθνικό επίπεδο) χωρίς υπερβολές προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση.

Ένα μικρό μόνο παράδειγμα προς την κατεύθυνση αυτή μπορεί να αποτελέσει η πολύπλευρη αξιοποίηση της Γυάρου, η οποία διοικητικά υπάγεται στον Δήμο Άνω Σύρου. Ήδη γίνεται εκτενής συζήτηση αναφορικά με τη δυνατότητα εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων της νήσου για την παραγωγή καθαρής ενέργειας, σε συνδυασμό με την διατήρηση και ανάδειξη της ιστορικής μνήμης που αποτελεί αναπόσπαστο χαρακτηριστικό της.

Πιστεύουμε ότι στις ιδιομορφίες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του νησιού μπορεί να βασιστεί ένα καινοτόμο μοντέλο μακροπρόθεσμα βιώσιμης ανάπτυξης, με τεράστια οφέλη τόσο για την Εθνική Οικονομία, όσο και για την τοπική, μέσω μιας ισορροπημένης παρέμβασης που θα αποσκοπεί αφενός στην παραγωγή καθαρής ενέργειας με χρήση ΑΠΕ αλλά και στην ανάδειξη της ιστορικότητας του νησιού, με τη στήριξη νέων υποδομών υποστήριξης, ώστε αυτό να είναι επισκέψιμο.

Στο πλαίσιο αυτό, θα θέλαμε να εφιστήσουμε την προσοχή σας, ούτως ώστε στην όποια διαδικασία ανάθεσης της αξιοποίησης της Γυάρου σε ιδιώτη επενδυτή να υπάρξει συγκεκριμένη πρόβλεψη – απαίτηση για δέσμευση του αναδόχου προς την παραπάνω κατεύθυνση.

Με εκτίμηση,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΟΥΣΣΟΣ